

Uitzicht over het prachtige Lake Toba.

Uniek 'living lab' op Lake Toba

CELTH helpt bij opzetten duurzaam toerisme

Bij Lake Toba op het Indonesische eiland Sumatra is het Centre of Expertise for Leisure, Tourism & Hospitality (CELTH) betrokken bij een uniek 'living lab', waar vanaf het begin samen met lokale stakeholders vorm wordt gegeven aan duurzaam toerisme. In maart 2020 vond de kick-off plaats met onder meer een multi-stakeholder workshop rondom mogelijke toekomstscenario's. Liever geen Bali 2.0 worden maar een Oosters Costa Rica.

De voorgeschiedenis van de ontwikkeling van Lake Toba begint met de Indonesische overheid die in het najaar van 2017 aankondigde vol te willen gaan inzetten op het verder ontwikkelen van toerisme. Daarbij is de doelstelling om 'tien nieuwe Bali's' te creëren. Met de nieuwe Bali's wilde Indonesië het aantal toeristen vergroten van 12 miljoen in 2016

tot 20 miljoen in 2020. De Indonesische overheid steekt honderden miljoenen euro's in deze ontwikkeling, evenals de Wereldbank.

Een van die 'nieuwe Bali's' is Lake Toba. (1) Jasper Heslinga, programma manager CELTH & senior onderzoeker aan het European Tourism Futures Institute van de NHL Stenden

Hogeschool: "Lake Toba is een gebied dat veel potentie heeft om een duurzame toeristische bestemming te worden. Een prachtig meer, schitterende natuur en een interessante ontstaansgeschiedenis. En het is er voor Indonesiërs relatief koel, een groot voordeel wanneer je uit het warme Jakarta komt." Bij de ontwikkeling van Lake Toba zijn er een aantal fasen, vertelt Guido Aerts, programmamanager namens Breda University of Applied Sciences (BUAS) bij CELTH. "De eerste fase is de aanleg en verbetering van de infrastructuur (o.a. upgrade vliegveld, verbetering wegeninfrastructuur, aanleg snelweg Medan-Toba) zodat het gebied fysiek beter wordt ontsloten. Inmiddels zijn daar flinke stappen in gemaakt. De volgende, tweede fase, is om in het gebied het 'human capital' te gaan ontwikkelen. Dat betekent de mensen ter plekke klaar te maken om in het toerisme werkzaam te worden. En daarbij zijn wij als CELTH in beeld gekomen om hen daarbij te helpen."

Doelgroep vaststellen: internationaal of inwoners van Jakarta?

Als kick-off organiseerde CELTH in maart 2020 een workshop met circa twintig belanghebbenden (o.a. toeristische ondernemers, burgers, overheidsfunctionarissen, belangengroepen, toeristenbureaus en onderwijsinstellingen). Doel was om scenario's voor 2030 te ontwikkelen en een inventaris te maken van lokale behoeften met betrekking tot trainingen, cursussen en vaardigheden, nodig voor de ontwikkeling van duurzaam toerisme. Bij de workshop werden vier toekomstscenario's gepresenteerd als startpunt voor de discussie: 1. Bali 2.0. 2. Indonesië eerst. 3. Costa Rica van het Oosten. 4. Gezinsvakantie. Heslinga: "Bij het opstellen van de toekomstscenario's hebben we de belangrijkste fundamentele onzekerheden als uitgangspunt genomen. Ten eerste: wat is de doelgroep? Richt je je op 'domestic tourism', dus op Indonesië zelf. Of richt je je op internationaal toerisme met rijke buitenlanders. En ten tweede: ga je voor massatoerisme of voor niche-toerisme? Massa en Internationaal levert 'Bali 2.0' op; Niche en Internationaal – toeristen die komen voor kleinschaligheid, duurzaamheid en natuur – levert 'Oosters Costa Rica' op; Massa en Indonesië – mensen uit Jakarta die bij Lake Toba een weekend willen afkoelen – levert 'Indonesië eerst' op; en Niche en Indonesië levert 'Gezinsvakantie' op."

Oosters Costa Rica

Bij de workshop was er vrijwel complete overeenstemming dat 'Bali 2.0' bij Lake Toba geen optie was. De voorkeur ging uit naar 'Oosters Costa Rica' en in mindere mate naar 'Gezinsvakantie'. Heslinga: "Je hebt het dan dus over twee niche-scenario's, die zich kenmerken door kleinschaligheid. Daarbij zou je bijvoorbeeld kunnen beginnen met je eerst richten op lokale toeristen – scenario 4 – en later uitbreiden naar internationale toeristen – scenario 3. Als CELTH hebben we geen voorkeur, we zijn procesbegeleider. Daarbij wijzen

we wel op welke implicaties en gevolgen horen bij de keuze voor een bepaald scenario."

De workshop levert ook een inventarisatie van de behoeften op. Aerts: "Je hebt het dan in brede zin over hospitality skills. Daarbij hebben we een framework gepresenteerd, de Next Tourism Generation Skills, dat in Europa wordt uitgetoetst en waar BUAS ook bij betrokken is. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen 'social', 'green' en 'digital' skills. Vervolgens wordt geïnventariseerd wat er al gebeurt, waar landen naartoe willen en welke skills daarvoor nog ontbreken en dus ontwikkeld moeten worden. En er wordt een roadmap opgesteld om daar te komen: 1. Vormen 'coalition of the willing'. 2. Identificeren competenties. 3. Gap analysis. Bij Lake Toba hebben we deze aanpak niet gekopieerd, maar er een 'Toba-specifieke' versie van gemaakt met wel de skills-indeeling van social, green en digital."

Lake Toba

Lake Toba is een kratermeer op het Indonesische eiland Sumatra. Het meer is ontstaan als gevolg van een reusachtige vulkaanuitbarsting zo'n 70.000-75.000 jaar geleden. Het meer is ongeveer 100 kilometer lang en 31 kilometer breed. Het is hiermee het grootste meer in Zuidoost-Azië. In het Tobameer ligt het schiereiland Samosir, dat ongeveer 46 bij 21 kilometer meet. Het wordt bewoond door de Toba Batak.

Noot

1. De overige negen 'nieuwe Bali's' zijn: Duizend Eilanden, Kaap Lesung, Borobudurtempel, Bromovulkan, Zuid-Lombok, Belitung, Flores, Wakatobi en Morotai.

Groepsfoto met alle lokale deelnemers na afloop van de multi-stakeholder scenariosessie in Tuk Tuk, Lake Toba.